

8 Oppilas- ja opiskeluhuolto

Oppilas- ja opiskeluhuoltolain 3§ mukaan opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto. Jatkossa seudullisessa opetussuunnitelmassa käytetään oppilashuollosta termiä opiskeluhuolto.

Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa opiskeluhuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Opiskeluhuolto liittyy läheisesti koulun kasvatus- ja opetustehtävään. Opiskeluhuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Opiskeluhuollon tavoitteena on ennaltaehkäisevä työote ja varhainen puuttuminen huolta aiheuttavissa tilanteissa. Painopiste on yhteisöllisessä opiskeluhuollossa. Opiskeluhuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville ja kodin ja koulun yhteistyö on tärkeä osa sitä.

Perusopetuksen opiskeluhuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskeluhuoltolaissa (Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 1287/2013). Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet, opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteet sekä paikallisen opiskeluhuoltosuunnitelmien laatiminen on määrätty Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa, luku 8.

8.1 Monialainen opiskeluhuoltotyö

Joensuun seudulla kunkin kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmä koordinoi ja kehittää kuntakohtaista opiskeluhuoltotyötä. Kullekin koululle laaditaan opiskeluhuollon suunnitelma, jossa kuvataan opetuksessa huomioitavat toimintatavat ja tavoitteet sekä niiden toteutumisen seuranta, opiskeluhuollon yleiset periaatteet ja yhteistyö, keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä toiminta kouluyhteisön terveellisyyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Opiskeluhuollon suunnitelma voidaan laatia myös alueen koulujen yhteisenä tai koulu-esiopetus kohtaisena. Opiskeluhuoltotyö voi olla joko yhteisöllistä tai yksilökohtaista.

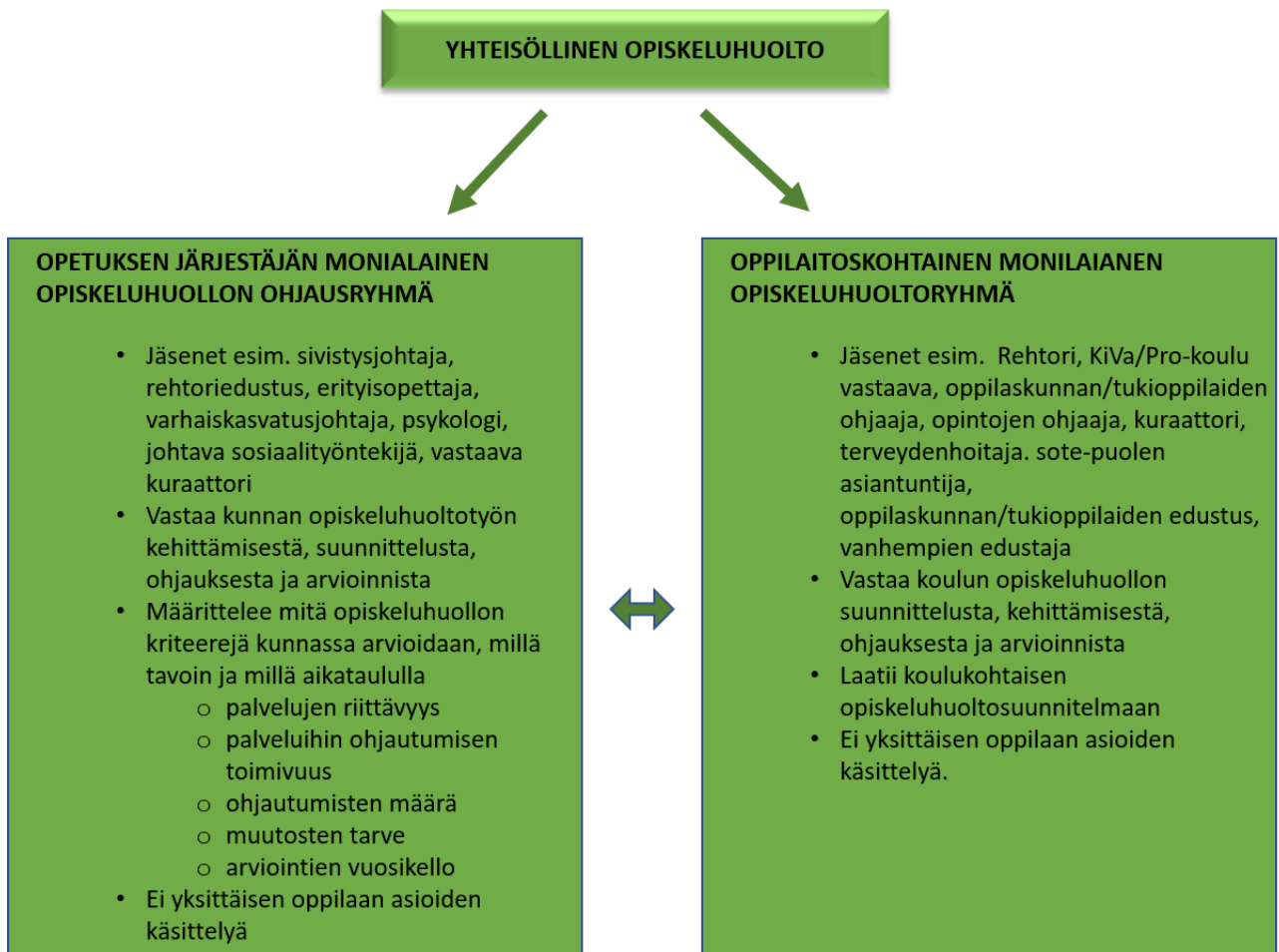
8.2 Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on koko kouluyhteisöä tukevaa ensisijaista ja ennaltaehkäisevää toimintaa. Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön tavoitteena on vahvistaa koulun yhteisöllistä toimintakulttuuria sekä tukea kouluyhteisön kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteisöllinen oppilashuoltotyö kuuluu kaikille koulussa työskenteleville. Opiskeluhuollon palveluja suunnataan myös yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun

opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Koulukohtaisen opiskeluhooltotyön suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa tehtävää varten perustettu opiskeluhooltoryhmä. Opiskeluhooltoryhmään voivat kuulua rehtori, erityisopetuksen edustaja, opettajat, opiskeluhoollon palveluiden työntekijät, huoltajien edustaja ja kutsuttaessa alueella toimivat muut asiantuntijat.

YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON TEHTÄVÄT

Opiskeluhoollossa painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja sen toteutuminen arvioidaan vuosittain koulukohtaisessa opiskeluhoolloryhmässä sekä kuntakohtaisessa opiskeluhoollon ohjausryhmässä. Koulukohtaisesta opiskeluhoollotyöstä, sen organisoinnista ja toiminnasta vastaa rehtori yhteistyössä opetushenkilöstön ja eri yhteistyötahojen kanssa.

8.3 Yksilökohtainen opiskeluhoollto Joensuun seudulla

Yksilökohtainen opiskeluhoollto käynnistyy huoltajan, opettajan tai oppilaan kanssa työskentelevän ammattihenkilön ottaessa yhteyttä opiskeluhoollon työntekijään. Oppilaan opiskeluhoollollisen tuen tarvetta arvioidaan yhteisessä keskustelussa yhteydenottajan kanssa. Yhteydenottaja keskustelee viipymättä asiasta myös oppilaan ja/tai hänen huoltajansa kanssa. Yksittäisen oppilaan opiskeluhoollollinen tuki voi käynnistyä myös monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisella. Opiskeluhoollon palveluiden työntekijä arvioi tuen tarpeen kiireellisyyden. Huoltajan kanssa yhteistyössä sovitaan asian hoitamisen aikataulusta.

Yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten kootaan tarvittaessa monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmässä on edustettuina oppilaan vanhempien lisäksi ne opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluvat, joiden tehtäviin oppilaan opetuksen, tuen tai hoidon järjestäminen kuuluvat (kuten esimerkiksi kuraattori, psykologi, terapeutteja, perheneuvola, lastensuojelun sosiaalityöntekijä, neuvolan perhetyö tai muu asiantuntija).

Asiantuntijaryhmän tapaamisesta laaditaan aina muistio, joista muodostuu opiskeluhoolltokertomus. Edellä mainittujen dokumentointi ja säilyttäminen on kuvattu koulukohtaisessa opiskeluhoolltosuunnitelmassa.

Yksilökohtaisen opiskeluhooltoryhmän kokoaa se koulun tai opiskeluhoollon palveluiden työntekijä, jolla herää huoli oppilaasta ja jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Opiskeluhooltopalaverin järjestäminen edellyttää huoltajalta yksilöidyn, kirjallisen suostumuksen. Tulkin läsnäolo ei edellytä yksilöityä kirjallista suostumusta. Jos asian käsittelyyn tulee uusia toimijoita, pyydetään huoltajilta (ja oppilaalta) uusi allekirjoitettu suostumus. Opiskeluhoollon palveluista tiedotetaan huoltajia.

Yksilökohtainen opiskeluhooltotyö, suunnitellut ja toteutetut toimenpiteet sekä niiden seuranta ja arviointi kirjataan opetushenkilöstön toimesta oppilashuoltokertomukseen. Opiskeluhoollon henkilöstö kirjaa tiedot potilastietojärjestelmään tai asiakastietojärjestelmään. Opiskeluhooltokertomuksen tietoja luovutetaan vain pyynnöstä, jossa on perusteltu tietojen saannin tarpeellisuus. Pedagogisista konsultaatiopalavereista ei tehdä opiskeluhooltokertomusta

Opiskeluhooltokertomuksista muodostuu opiskeluhooltorekisteri, jonka vastuuhenkilöt on määritelty opiskeluhooltosuunnitelmassa.

Opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle. Sen sijaan opiskeluhoitoa koskevaan tiedonsiirtoon pyydetään aina huoltajan lupa. Siinä yksilöidään, mitä tietoja siirretään ja pyydetään kirjallinen lupa tietojen siirtoon. Jos lupaa ei myönnetä, arvioidaan tiedon siirron välttämättömyys oppilaan terveyden ja turvallisuuden kannalta ja tehdään tarvittaessa lastensuojeluilmoitus.

8.4 Opiskeluhoitosuunnitelmat

Opetuksen järjestäjä vastaa kuntakohtaisesta opiskeluhoitotyöstä. Opiskeluhoillon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka kaikki on laadittu monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoon koskeva osuus
- opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskeluhoitotoiminnasta
- koulukohtainen opiskeluhoitosuunnitelma

Yksikkökohtainen opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä koulun henkilöstön, huoltajien ja lasten kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman yksikön yhteinen